

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/97/2025
Identifikačné číslo spisu:	1220200932
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1220200932.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: PAXTRAVEL, s. r. o., IČO: 31 340 571, so sídlom: Pečnianska 23, 851 01 Bratislava, zastúpenému: MST PARTNERS, s.r.o., IČO: 36 861 545, so sídlom: Laurinská 3, 811 01 Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika - v mene ktorej koná Úrad pre verejné obstarávanie, IČO: 31 797 903, so sídlom: Ružová dolina 10, 821 09 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovú ujmu s príslušenstvom podľa zákona č. 514/2003 Z. z., vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp.zn. B2-7C/16/2020, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26. novembra 2024, č.k. 8Co/50/2024-1065, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok Mestského súdu Bratislava IV č. k. B2 - 7C/16/2020 - 1008 zo dňa 12. decembra 2023 (ďalej len „súd prvej inštancie“), ktorým súd zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa zákona číslo 514/2003 Z. z. vo výške 173.180,00 Eur s príslušenstvom a nemajetkovej ujmy vo výške 26.000 Eur. Súd prvej inštancie náhradu trov prvostupňového konania žalovanému nepriznal. Odvolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

2. Žalobca v odôvodnení žaloby uviedol, že podaniami adresovanými dozornému orgánu v období odo dňa 12.05.2015 do 08.02.2019, označenými ako Žiadosť o vykonanie kontroly - námietky proti výsledkom verejných súťaží upozornil a požiadal Úrad pre verejné obstarávanie o vykonanie kontroly a zaujatia stanoviska najmä k nasledovným zisteným nedostatkom v procese verejného obstarávania: I. Víťaz verejnej súťaže nemá v predmete činnosti zapísané služby, ktoré sú predmetom verejnej súťaže, alebo víťaz predmetnej zákazky nemá živnostenské oprávnenie na prevádzkovanie cestovnej kancelárie vo význame viazanej živnosti, alebo predmetné živnostenské oprávnenie v rozhodnom období je pozastavené. II. Víťaz zákazky nemal v čase vzniku zmluvného vzťahu uzatvorené zákonom predpísané

poistenie. Žalobca tvrdil, že Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej „ÚVO“) ako dozorný a kontrolný orgán porušil pri výkone dohľadu nad činnosťou verejných obstarávateľov v procese verejného obstarávania ustanovenia zákona č. 25/2006 Z.z. alebo zákona č. 343/2015 Z. z. v spojení s ustanovením zákona č. 281/2001 Z. z., v dôsledku čoho došlo zo strany ÚVO k nesprávnemu úradného postupu podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Žalobca sa obrátil na dozorný orgán so žiadosťou poškodeného o predbežné prerokovanie nárokov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy zo dňa 20.05.2019. ÚVO napriek uplynutiu zákonnej šesťmesačnej lehoty odo dňa prijatia Žiadosti o predbežné prerokovanie nárokov neuspokojil nárok žalobcu na náhradu škody vo výške 173.180,00 Eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 26.000,00 Eur, a to ani len čiastočne. Nesprávny úradný postup videl v tom, že ÚVO neurobil riadne a včasné úkony potrebné na nápravu zistených nedostatkov, ani na ich zamedzenie do budúcnosti, v dôsledku čoho opakovane dochádzalo k rovnakým nedostatkom. ÚVO nevykonával potrebné opatrenia na zabránenie diskriminačného a netransparentného postupu, v dôsledku čoho došlo k vzniku škody (v podobe ušlého zisku) na majetku žalobcu, najmä neupozornil dotknutých verejných obstarávateľov na nezákonný postup v procese verejného obstarávania pri posudzovaní splnenia podmienok osobného postavenia jednotlivých uchádzačov vo verejnej súťaži a nekonštatoval porušenie zákonných povinností dotknutými verejnými obstarávateľmi /obstarávateľmi. ÚVO spôsobil, že v predmetných zákazkách boli úspešné subjekty, ktoré nemali v živnostenskom registri a/alebo obchodnom registri zapísané živnostenské oprávnenie potrebné na výkon činností v zmysle predmetu zákazky, konkrétne prevádzkovanie cestovnej kancelárie a žalobca - oprávnený na prevádzkovanie cestovnej kancelárie, ktorý sa predmetných zákaziek zúčastnil, bol v dôsledku uvedeného nesprávneho postupu neúspešný. ÚVO mal vykonať všetky potrebné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, napr. v podobe metodického usmernenia účastníkov procesu verejného obstarávania.

3. Žalobca tvrdil, že v dôsledku nesprávneho úradného postupu dozorného orgánu mu vznikla majetková škoda v podobe ušlého zisku spočívajúca v tom, že u žalobcu nedošlo v dôsledku škodnej udalosti - nesprávneho úradného postupu k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na splnenie podmienok žalobcom pre účasť vo verejnej súťaži dalo očakávať. Príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom ÚVO a vzniknutou škodou žalobcu videl v tom, že ÚVO po oboznámení sa so závažnými a podstatnými nedostatkami v činnosti verejných obstarávateľov, ktoré vzhľadom na právnu úpravu zákona č. 281/2001 Z. z. a výkladové stanoviská kompetentných orgánov sú zrejmé, nesprávne aplikoval predmetné ustanovenia a ak by postupoval pri výklade dotknutých ustanovení správne, nevznikol by škodný následok na strane poškodeného. Žalobca, ktorý spĺňal podmienku osobného postavenia a disponoval oprávnením na výkon činností („prevádzkovanie cestovnej kancelárie“), ktoré boli predmetom jednotlivých zákaziek, vrátane uzavretia poisťovnej zmluvy na predmet činnosti, neuspel v predmetných zákazkách len z dôvodu ponuky vyššej ceny predmetu zákazky, pričom tá môže byť podľa názoru žalobcu ovplyvnená aj nákladmi spojenými s uzavretým poistením. Škoda vo výške 173.180,00 Eur predstavovala tvrdený predpokladaný ušlý zisk, ktorý by žalobca za sporné obdobia s prihliadnutím na všetky okolnosti a skutočnosti, ktoré podnikateľské riziko so sebou prináša, dosiahol (o čo by sa majetok žalobcu zväčšil) v jednotlivých verejných súťažiach, v ktorých sa zúčastnil, neuspel, umiestnil sa druhý v poradí za úspešným uchádzačom a/alebo uchádzačmi, nespĺňajúcimi kritérium podľa ust. § 26 ods. 1 písm. f) zákona č. 25/2006 Z.z., alebo ust. § 32 ods. 1 písm. e) zákona č. 343/2015 Z. z., t. j. neprislúchalo im oprávnenie poskytovať služby, ktoré sú predmetom zákazky len v dôsledku ponuky vyššej ceny predmetu zákazky a v ktorých nedošlo k odstúpeniu verejného obstarávateľa obstarávateľa od zmluvy. Žalobcom vyčíslený ušlý zisk predstavoval 18 % obvyklú maržu z tržieb vo výške 962.113,00 Eur, ktoré by bol žalobca dosiahol v prípade, keby nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu zo strany ÚVO. Žalobca mal za to, že nesprávny úradný postup ÚVO zasiahol aj do jeho práva podnikat' a do jeho dobrej povesti v zmysle § 19b zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. V dôsledku nezákonného postupu dozorného orgánu žalobca nebol úspešný v jednotlivých verejných súťažiach, a tým nedošlo k propagácii jeho podnikateľskej činnosti resp. dobrej povesti v danej oblasti poskytovania služieb, t. j. služieb cestovného ruchu, organizovania kongresov a iných kultúrnych a spoločenských podujatí. V prípade, že by žalobca uspel, mal by jeho úspech za následok zvýšenie jeho referencií a zviditeľnenie vo vzťahu k verejným obstarávateľom, ale aj vo vzťahu k širokej verejnosti, čo by znamenalo aj zvýšenie jeho dobrej povesti.

4. Žalovaný sa k veci vyjadril podaním zo dňa 03.07.2020. Uviedol že žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody je výlučne hypotetický a v niektorých častiach až absurdný. Žalobca totiž vychádza z prezumpcie, že škoda mu vznikla z dôvodu, že v dôsledku nesprávneho úradného postupu, spočívajúceho najmä v neupozornení dotknutých verejných obstarávateľov, resp. obstarávateľov na nezákonný postup v procese verejného obstarávania pri posudzovaní splnenia podmienok osobného postavenia jednotlivých uchádzačov vo verejnej súťaži a v nekonštatovaní porušenia zákonných povinností dotknutými verejnými obstarávateľmi, resp. obstarávateľmi, nebol úspešným uchádzačom v týchto verejných obstarávaniach, a teda nedošlo k uzatvoreniu jednotlivých zmlúv s jeho osobou. Žalobca v rozhodnom období od mája 2015 do februára 2019 sa zúčastňoval verejných obstarávaní realizovaných prostredníctvom Elektronického kontraktčného systému (ďalej len „EKS“), ktorého správcom je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. EKS slúži na zabezpečenie ponuky a nákupu tovarov alebo služieb, bežne dostupných na trhu, ako aj na zabezpečenie s tým súvisiacich činností za podmienok upravených v Obchodných podmienkach elektronického trhu. EKS poskytuje možnosť anonymnej súťaže s automatickým generovaním zmluvy na základe najnižšej ponúkanej ceny. To znamená, že výsledkom takejto súťaže je zmluva, ktorá je automaticky vygenerovaná a nadobúda platnosť v momente jej vzniku. Víťazný uchádzač preberá na seba zodpovednosť riadneho a včasného plnenia. V prípade, ak nenastane riadne a včasné plnenie, je možné ukončiť zmluvu. Jedným z dôvodov je aj prípad, ak by úspešný uchádzač nespĺňal podmienky účasti vo verejnom obstarávaní, v takomto prípade verejný obstarávateľ môže od zmluvy odstúpiť, a tým dôjde k zániku zmluvného vzťahu (v niektorých verejných obstarávaniach v rozhodnom období od mája 2015 do februára 2019 k tomu aj došlo).

5. Zákazky, v ktorých sa žalobca zúčastnil v rozhodnom období od mája 2015 do februára 2019 prostredníctvom EKS, v ktorých nebol úspešným uchádzačom, boli zákazky s nízkou hodnotou alebo podlimitné zákazky. Pokiaľ išlo o žiadosti na výkon kontroly žalobcu týkajúce sa zákaziek s nízkou hodnotou, žalovaný uviedol, že uskutočnil svoju zákonom vymedzenú právomoc, buď postúpil podnet žalobcu na orgán vnútornej kontroly kontrolovaného so žiadosťou o zaslanie výsledku uskutočnenej kontroly v súlade so zákonmi o verejnom obstarávaní, prípadne zrealizoval sám úkony, na základe ktorých vyhodnotil podnety žalobcu ako nedôvodné. V postúpených prípadoch orgán vnútornej kontroly kontrolovaného nekonštatoval porušenie jednotlivých ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich proces verejného obstarávania, preto nie je možné pripísať zodpovednosť za výsledok vnútornej kontroly žalovanému. Pokiaľ išlo o žiadosti na výkon kontroly týkajúcich sa podlimitných zákaziek, žalovaný ich vyhodnotil na základe vlastného zisťovania, spočívajúceho v aplikácii právnej úpravy podmienok účasti subjektov vo verejnom obstarávaní, ako aj na základe stanovísk kompetentných orgánov, ako podnety nedôvodné, a z tohto dôvodu nezačal vykonávať kontrolu postupu zadávania týchto zákaziek, resp. nezačal konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného po uzatvorení zmluvy.

6. Žalovaný ďalej uviedol, že ak by aj vyhodnotil podnety žalobcu ako opodstatnené, tak výsledkom jednotlivých konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného, resp. kontrol by boli rozhodnutia alebo protokoly, ktorými by sa len deklarovalo porušenie jednotlivých ustanovení zákona o verejnom obstarávaní a ktoré by tvorili podklad pre vydanie rozhodnutia o uložení pokuty v správnom konaní. Zmluvy uzatvorené automatizovaným spôsobom by boli realizované a k plneniu by aj napriek takýmto rozhodnutiam žalovaného došlo. Hypoteticky by mohol verejný obstarávateľ odstúpiť od uzatvorenej zmluvy s úspešným uchádzačom, ktorý nespĺňal podmienku účasti vo verejnom obstarávaní a vyhlásiť nové verejné obstarávanie prostredníctvom EKS, ale vzhľadom na povahu EKS nie je rovnako isté, či by sa v takýchto prípadoch stal žalobca úspešným uchádzačom, nakoľko takéto verejné obstarávania by sa opätovne nachádzali v štádiu automatického vyhodnocovania ponúk na základe najnižšej ceny. Postup žalovaného by nijako nemohol ovplyvniť automatizovaný proces uzatvorenia zmlúv s úspešnými uchádzačmi v predmetných verejných obstarávaniach zadávaných prostredníctvom EKS. Žalovaný poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR, spis. zn. 2Cdo/72/2017 zo dňa 26.04.2018. Ušlý zisk by mohol žalobcovi vzniknúť len v dôsledku toho, že by mal verejný obstarávateľ jedinou zákonom stanovenú možnosť ďalšieho postupu, a to uzavrieť s ním zmluvu. Žalobca v danom prípade nemôže preukázať existenciu právneho nároku na uzavretie zmluvy ako základného predpokladu pre uplatnenie

náhrady škody v podobe ušlého zisku, ktorý žalobca odvodzuje práve z hypotetickej domnienky, že by s ním verejný obstarávateľ uzavrel zmluvu. Žalovaný považoval za absurdné, že žalobca si uplatňuje nárok aj zo zákaziek, ktoré sú uvedené v prílohe žaloby, vrátane takých, na ktorých sa vôbec nezúčastnil (spolu 38 zákaziek). Žalobcom uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je tiež výlučne hypotetický a nereálny. Žalovaný vzniesol aj námietku premlčania.

7. Na toto podanie žalovaného reagoval žalobca replikou zo dňa 27.11.2020. Vyjadril sa, že žalovanému boli zákonom zverené právne prostriedky ako dohľad, kontrola, rozhodovacia právomoc o námietkach, zrušení a pozastavení metódy obstarávania, ukladaní pokút a iné, ktoré je žalovaný povinný využiť a vykonať náležitý zásah v prípade porušenia postupu verejného obstarávania. Nepostupoval správne, keď v rámci výkonu svojich zákonných právomocí na základe Žiadosti o vykonanie kontroly / námietky proti výsledkom verejných súťaží adresovaných mu zo strany žalobcu v súlade s ust. § 146c ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z. resp. ust. § 175 ods. 4 zákona č. 343/2015 Z. z. nevydal protokol resp. rozhodnutie o porušení povinností verejných obstarávateľov / obstarávateľov pri posudzovaní splnenia podmienok účasti jednotlivých uchádzačov vo verejnej súťaži. Žalovanému možno v rámci nesprávneho úradného postupu vytknúť, že nevykonával všetky potrebné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, napr. v podobe metodického usmernenia účastníkov procesu verejného obstarávania resp. výkladového stanoviska. Ďalším nástrojom, ktorého účelom je motivovať subjekty verejného obstarávania dodržiavať pravidlá procesu verejného obstarávania je zverejňovanie Prehľadu rozhodnutí o uložení pokuty. Napriek tomu, že žalovaný disponuje viacerými nástrojmi na zabezpečenie súladu postupu verejného obstarávania so všeobecne záväznými platnými právnymi predpismi, k využitiu týchto nástrojov nedošlo, čo žalobca považuje za nesprávny úradný postup. Keby žalovaný postupoval správne, bolo by možné očakávať, že žalobca by uspel v jednotlivých verejných súťažiach. Žalobca predložil úplné výpisy z obchodného registra ďalších spoločností, ktoré sa zúčastnili verejných súťaží a nemali ako predmet činnosti zapísaný v obchodnom registri „prevádzkovanie cestovnej kancelárie alebo cestovnej agentúry“. K tvrdeniu žalovaného, že považuje za absurdné, že žalobca si uplatňuje nárok zo zákaziek, ktoré sú uvedené v prílohe žaloby, vrátane takých, na ktorých sa vôbec nezúčastnil, žalobca uviedol, že mal záujem sa predmetných zákaziek zúčastniť. Nakoľko kritériom pre výber úspešného uchádzača bola najnižšia cena, žalobca ako cestovná kancelária vzhľadom na plnenie si všetkých zákonných povinností v zmysle zákona č. 281/2001 Z. z., vrátane povinného zmluvného poistenia, ktoré boli prenesené do navrhovanej ceny ponuky, nemohol vôbec konkurovať uchádzačom, ktorí nemali registrovanú vyššie špecifikovanú živnosť. Žalovaný na repliku odpovedal duplikou zo dňa 25.01.2021 (č. l. 702), v ktorej zopakoval predchádzajúcu argumentáciu. Súd prvej inštancie konštatoval, že z podmienok, ktoré musia byť každopádne splnené na vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, bola v konaní preukázaná len jedna; a síce to, že žalobca požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie v zmysle § 15 zák. č. 514/2003 Z. z. Jeho naplnenie nebolo v konaní sporné, pričom bolo jednoznačne preukázané aj listinnými dôkazmi. Na žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie žalovaný nereagoval, teda k prerokovaniu nároku de facto nedošlo.

8. Pokiaľ išlo o škodu, ktorú si žalobca v konaní uplatnil, súd prvej inštancie vyhodnotil charakter nároku ako škodu hypotetickú. U žalobcu nevznikla škoda, resp. neušiel mu zisk, hoci žalobca tvrdil, že uňho nedošlo k rozmnoženiu majetkových hodnôt. Na podporu svojho tvrdenia o vzniku škody odkázal žalobca aj na rozhodnutie Všeobecného súdu Európskej únie sp. zn. T-292/15 zo dňa 28.02.2018. Oboznámením sa s týmto rozhodnutím prijal záver, že aj Všeobecný súd (rovnako ako súd prvej inštancie) dospel k záveru, že nie je možné priznať žalobe úspech, keďže uplatnený nárok (aj v prípade splnenia ostatných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu) nie je skutočne existujúcou škodou, ale len hypotetickou. Podporne poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/195/2015: Aj existencia ušlého zisku musí byť vždy bezpečne preukázaná. V prípade ušlého zisku nie je možné preukázať jeho reálnu existenciu, ale musia byť dokazované také konkrétne skutkové okolnosti (tvrdené poškodeným), ktoré pri logickej úvahe povedú súd k záveru, že ušlý zisk by skutočne vznikol nebyť protiprávnej udalosti, t. j. dokazuje sa pravdepodobnosť dosiahnutia ušlého zisku u poškodeného v danom čase a podľa miery dokázanej pravdepodobnosti, je potom možno urobiť záver o tom, či by za daných okolností bol žalovaný ušlý zisk aj reálnym. Nepreukázanie existencie takýchto skutkových okolností, by potom mohlo viesť len k záveru, že ušlý zisk, ktorého sa žalobca v konaní

domáha, je skutočne iba „fikciou“. Ani podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 478/2017-11 nepostačuje pravdepodobnosť zvýšenia majetkového stavu v budúcnosti. Z týchto kritérií vychádza aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/319/2008: „nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí (nebuť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti).“

9. Ďalšou podmienkou vzniku zodpovednosti štátu za škodu, ktorá podľa súdu prvej inštancie nebola naplnená, je príčinná súvislosť. Žalobca tvrdil, že nebuť nesprávneho úradného postupu, nebola by mu vznikla majetková škoda a že u žalobcu nedošlo v dôsledku škodnej udalosti - nesprávneho úradného postupu k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na splnenie podmienok žalobcom pre účasť vo verejnej súťaži dalo očakávať. Súd má za to, že verejné obstarávania môžu skončiť mnohými spôsobmi a úspech vo verejnom obstarávaní nie je nárokovateľný. Je tiež zrejmé, že v prípade niektorých verejných obstarávaní došlo k odstúpeniu, prípadne k ukončeniu zmluvy dohodou (napr. Žiadosť o výkon kontroly/námietky proti výsledkom verejnej súťaže - odpoveď zo dňa 29.03.2016 na č. I. 222, Žiadosť o výkon kontroly/námietky proti výsledkom verejných súťaží - odpoveď zo dňa 31.03.2016 na č. I. 225, Žiadosť o výkon kontroly/námietky proti výsledkom verejnej súťaže - odpoveď zo dňa 12.04.2016 na č. I. 232) a to práve na základe vykonaných kontrolných právomocí žalovaného, resp. orgánu vnútornej kontroly, pričom nemožno bez ďalšieho predpokladať, že v prípade uskutočnenia nových verejných obstarávaní by bol žalobca úspešný.

10. Súd má za to, že na prejednávajúcu vec treba aplikovať aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/72/2017 zo dňa 26.04.2018, podľa ktorého: „... z možnosti uchádzať sa o udelenie zákazky nevyplýva s istotou úspešnosť v predmetnom verejnom obstarávaní. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že Komisia sa môže rozhodnúť neuzavrieť žiadnu zmluvu, a teda ani uchádzača / záujemca, ktorý predložil najvýhodnejšiu ponuku nemá záruku, že s ním bude zmluva uzavretá. Každý musí kalkulovať s tým, že nemá vopred právny nárok na uzavretie zmluvy“.

11. Skúmanie príčinnej súvislosti ako jednej z podmienok vzniku zodpovednosti za škodu sa uskutočňuje na základe teórie „conditio sine qua non“ alebo tiež tzv. „but for test“. Práve príčinná súvislosť (na rozdiel od porušenia povinnosti a škody, ktoré musia byť objektívne zistiteľné, hoci ušlý zisk predstavuje určitú výnimku) pracuje s hypotézami a súd je povinný skúmať, či škoda, ktorú si žalobca v konaní uplatňuje, bola následkom porušenia povinnosti (pokiaľ vôbec zistí porušenie povinnosti), či porušenie povinnosti bolo jedinou príčinou vzniku škody a v neposlednom rade, či škoda vôbec vznikla a či to bolo následkom porušenia povinnosti. To vyplýva podľa názoru súdu zo samotnej konštrukcie testu „conditio sine qua non“, teda súd si musí vyriešiť otázku, čo by sa stalo, nebuť úradného postupu, ktorý žalobca považuje za nesprávny, zjednodušene povedané, čo by bolo, keby... Pokiaľ je hypotéz niekoľko, za účelom posúdenia, či existuje príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a škodou, je súd povinný vyhodnotiť, ktorá z hypotéz je najpravdepodobnejšia a najviac sa blíži istote. Na tomto mieste je potrebné súhlasiť so žalovaným, že postup žalovaného nemohol ovplyvniť výsledok verejného obstarávania takým spôsobom, ako by si žalobca želal. Výsledkom jednotlivých kontrol by boli rozhodnutia alebo protokoly, ktorými by sa deklarovalo porušenie jednotlivých ustanovení zákonov o verejnom obstarávaní a ktoré by tvorili podklad pre vydanie rozhodnutia o uložení pokuty. V prípade odstúpenia od zmluvy s úspešným uchádzačom a vyhlásení nového verejného obstarávania prostredníctvom EKS, vzhľadom na povahu EKS nie je vonkoncom isté, či by sa v takýchto prípadoch stal žalobca úspešným uchádzačom, nakoľko takéto verejné obstarávania by sa opätovne nachádzali v štádiu automatického vyhodnocovania ponúk na základe najnižšej ceny a výsledok by teda závisel od prihlásených uchádzačov a ich cenových ponúk.

12. Príčinná súvislosť je definovaná napríklad v uznesení NS SR sp. zn. 5Cdo/24/2011 z 25. mája 2011: „Existencia príčinnej súvislosti (vzťah príčiny a následku) medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody je jedným z nevyhnutných predpokladov zodpovednosti za škodu. O vzťah príčinnej súvislosti sa jedná, ak vznikla škoda následkom nezákonného rozhodnutia, teda ak je nezákonné rozhodnutie a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku. To znamená, že príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím je daná len vtedy, ak by škoda pri absencii nezákonného rozhodnutia

nevnikli, musí teda ísť o priamu (nie len sprostredkovanú) príčinu vzniku škody. Zároveň treba uviesť, že otázka príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a konkrétnou škodou je síce v prvom rade otázkou skutkovou, pričom súd zisťuje jej existenciu, avšak záver, či v konkrétnom prípade je či nie je daná príčinná súvislosť, je súčasne otázkou právnou, pretože súd tak robí záver o existencii jedného z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, pričom tento právny záver je samozrejme závislý na skutkovom zistení. Ak by príčinou vzniku škody bola iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastane. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, ale stačí, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, a to o príčinu podstatnú.“ Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Musí byť teda doložené, že nebyť protiprávneho konania (opomenutia) škodcu, škodlivý následok by nenastal. (Napr. uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo 16/2012 zo dňa 30. októbra 2013). V prejednávanej veci nie je potom možné uzavrieť, že vydaním metodického usmernenia, prípadne vykonaním ďalších opatrení, kontrol, zverejnením protokolov a pod., by sa stal žalobca úspešným uchádzačom vo verejných obstarávaniach. Súd prvej inštancie dospel preto k záveru, že nebolo možné ustáliť, že zisk, ktorý žalobcovi podľa jeho názoru ušiel, by bol získal, nebyť úradného postupu, ktorý žalobca považuje za nesprávny.

13. Súd ďalej poukázal poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ÚS SR) sp. zn. II. ÚS 507/2017-14 zo dňa 03.08.2017, podľa ktorého musí každý záujemca / uchádzač kalkulovať s tým, že nemá vopred právny nárok na uzavretie zmluvy. Skutočnosť, že sa žalobca s názorom súdu nestotožňuje, nemôže sama o sebe viesť k záveru o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy (napríklad II. ÚS 87/07-10).

14. Pokiaľ išlo o uplatnenú nemajetkovú ujmu, súd konštatoval že vzhľadom k tomu, že neboli preukázané predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu a náhrada nemajetkovej ujmy má subsidiárny charakter, pokiaľ nestačí samotné konštatovanie porušenia práva, bolo by nadbytočné sa podrobnejšie zaoberať uplatnenou náhradou nemajetkovej ujmy, avšak len pre úplnosť súd prvej inštancie dopĺňa, že žalobca túto časť nároku odôvodnil len predpokladom o zvýšení jeho referencií a dobrej povesti, ale vôbec neuviedol, prečo si ju uplatnil práve vo výške 26.000,00 Eur a neuviedol ani žiadne zo skutkových tvrdení v zmysle § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z. Neuniesol teda ani skutkové, ani dôkazné bremeno.

15. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd v súlade s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaný bol v konaní úspešný v celom rozsahu, avšak žiadne trovy mu nevznikli, nakoľko ide o orgán verejnej správy, ktorý poveruje úkonmi vo vzťahu k súdu svojich zamestnancov, resp. osoby v štátnozamestnaneckom či služobnom pomere.

16. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Uviedol, že na základe dostatočne a správne ustáleného skutkového stavu veci súd prvej inštancie posúdil spor správne i po právnej stránke, keď na zistený skutkový stav aplikoval správne právne predpisy, ktoré správne interpretoval, pričom dospel k správne záveru, že v preskúmvanej veci neboli splnené hmotnoprávne predpoklady pre vznik práva žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy uplatnenej podanou žalobou. Súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že Úrad pre verejné obstarávanie sa nedopustil žiadneho nesprávneho úradného postupu, ktorý by mohol viesť k vzniku škody alebo nemajetkovej ujmy tvrdených žalobcom, keď okrem toho, že o nesprávny úradný postup nešlo, žalobca v danej veci uplatnil iba hypotetický ušlý zisk, no najmä, že medzi postupom Úradu pre verejné obstarávanie, od ktorého žalobca odvodzuje uplatnené nároky, a tvrdým vznikom škody a nemajetkovej ujmy neexistuje a ani neexistuje príčinná súvislosť. Súd prvej inštancie všetky svoje úvahy vedúce k uvedeným záverom podrobne, zrozumiteľne, logicky a vnútorne konzistentne vysvetlil v odôvodnení svojho rozsudku a keďže sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil so všetkými jeho právnymi závermi, ohľadne uvedených otázok v podrobnostiach na ne odkázal s tým, že ďalej sa vyjadrí k jednotlivým otázkam v nadväznosti na posúdenie opodstatnenosti odvolacích námietok žalobcu.

17. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal správnosť záveru súdu prvej inštancie, podľa ktorého nedošlo zo

strany Úradu pre verejné obstarávanie k nesprávnemu úradnému postupu, ktorý by zakladal zodpovednosť žalovaného za tvrdenú škodu a nemajetkovú ujmu, keď nesúhlasil s konštatovaním, že nevydanie metodického usmernenia nemožno označiť za také pochybenie, aby bolo možné z neho vyvodiť nesprávny úradný postup a že čo sa týka kontrolných právomocí, Úrad pre verejné obstarávanie vybavoval jeho žiadosti o vykonanie kontroly/námietky proti výsledkom verejných súťaží, či už sám alebo postúpením jednotlivým orgánom vnútornej kontroly, odvolací súd poukazuje na to, že predmetný záver prvoinštančného súdu je správny. Je síce pravdou, že za nesprávny úradný postup možno v určitých prípadoch považovať aj nekonanie orgánu verejnej moci, avšak treba zdôrazniť, že okrem toho, že tvrdenie žalobcu podľa ktorého zo strany Úradu pre verejné obstarávanie došlo k úplnému „odignorovaní“ jeho právomoci v oblasti dohľadu nezodpovedá skutočnosti (žalobca nepopiera, že Úrad jeho žiadosti vybavoval, hoci nie k jeho spokojnosti), je z hľadiska splnenia predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu a prípadnú nemajetkovú ujmu kľúčové, že ak by aj Úrad postupoval pasívne, nemalo by to žiadny vplyv na postavenie žalobcu. Úrad totiž na základe žiadostí žalobcu nerozhodoval o jeho právach a povinnostiach a (ako na to žalovaný správne poukazuje aj vo vyjadrení k odvolaniu) ak by aj Úrad konal podľa predstáv žalobcu a vyhodnotil jeho podnety ako opodstatnené, výsledkom jednotlivých konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného, resp. kontrol, by mohli byť iba rozhodnutia alebo protokoly, ktorými by sa len deklarovalo porušenie zákona o verejnom obstarávaní, tvoriace podklad pre vydanie rozhodnutia o uložení pokuty samotnému verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi v správnom konaní, pričom uvedené nepochybne nemohlo mať bez ďalšieho za následok, že žalobca by bol danú zákazku získal; a to aj z dôvodu, že zmluvy v prípade obstarávaní, na ktoré poukazuje žalobca, boli uzatvorené automatizovaným spôsobom prostredníctvom Elektronického kontraktčného systému, boli už realizované a na ich základe došlo k plneniu skôr, než by sa prípadne zistilo, že niektorá zo žiadostí žalobcu je opodstatnená.

18. Úrad pre verejné obstarávanie sa nedopustil nesprávneho úradného postupu, ktorý by zakladal zodpovednosť žalovaného za škodu a nemajetkovú ujmu uplatnenú podanou žalobou v tomto konaní, pričom bez právneho významu je aj argumentácia a všeobecné úvahy žalobcu o tom, ako by Úrad mal vždy v súvislosti s verejným obstarávaním postupovať vzhľadom na jeho kontrolné právomoci a úlohy v celom procese verejného obstarávania. Ani odvolacia námietka nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku preto nemôže obstať.

19. Bez významu a neopodstatnenia je tiež námietka žalobcu v odvolaní, podľa ktorej je nesprávny názor súdu prvej inštancie o zanedbateľnom význame všeobecných metodických usmernení Úradu pre verejné obstarávanie a že Úrad pre verejné obstarávanie v uvedenom prípade nepochybil, keď nevydal všeobecné metodické usmernenie. Hoci odvolací súd, čiastočne zhodne s názorom vyplývajúcim z rozsudku Krajského súdu Nitra sp. zn. 26Cob/51/2021 zo dňa 17.03.2022, na ktorý odkazuje žalobca, súhlasí s tým, že metodické usmernenia vo všeobecnej rovine vo verejnom obstarávaní majú svoj nepopierateľný význam, kľúčová je skutočnosť, že nie sú formálnym prameňom práva, nie sú pre jednotlivých súťažiteľov právne záväzné, a preto obstoí aj konštatovanie prvoinštančného súdu, že ich význam je zanedbateľný; napr. v porovnaní s pravidlami vyplývajúcimi pre súťažiteľa zo všeobecne záväzných právnych predpisov. Bez ohľadu na význam predmetných všeobecných metodických usmernení Úradu je však vo vzťahu k preskúmvanej veci podstatné najmä to, že ani nevydanie metodického usmernenia podľa predstáv žalobcu nemohlo vzhľadom na proces obstarávania vo veciach namietaných žalobcom, založiť zodpovednosť za škodu a nemajetkovú ujmu uplatnenú podanou žalobou; a preto ani táto námietka žalobcu nemá z hľadiska správnosti žiadnu relevanciu.

20. Odvolací súd sa nestotožnil ani s argumentáciou žalobcu, v rámci ktorej odmieta záver súdu o hypotetickom ušlom zisku, pretože celkom nelogicky sa podľa neho súd prvej inštancie v rámci svojich úvah o vzniku škody sa opakovane vracia do stavu zákazky po jej zrušení, aký by bol scenár po zrušení zákazky a jej následnom opakovaní, či by bol úspešný. Predmetný záver súdu prvej inštancie je totiž celkom správny. Ak by totiž aj došlo k uplatneniu natoľko extrémneho nástroja kontroly, akým je podanie žaloby o neplatnosť zmluvy uzavretej vo verejnom obstarávaní (čo v prípadoch namietaných žalobcom ani nebolo možné, ako na to správne poukazuje aj žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu), stále by to malo za následok iba vznik potreby vyhlásenia nových súťaží a v takomto prípade by bolo skutočne

výsostne v rovine hypotéz a špekulácii, či by žalobca (ako suverénne vyhlasuje) bol predmetné zákazky získal. Nejde totiž o situáciu, kedy by žalobca automaticky, ak by nedošlo k zrušeniu súťaže, nastúpil na miesto pôvodného víťaza obstarávania, teda nejde v jeho prípade ani o tzv. stratu príležitosti, ktorú považuje za základ pre vznik škody. Súdny dvor v rozsudku Všeobecného súdu vo veci T-292/15, *Vakakis kai Synergates - Symvouloi gia Agrotiki Anaptixi AE Meleton, anciennement Vakakis International - Symvouloi gia Agrotiki Anaptixi AE v. Európska komisia*, zo dňa 28.02.2018, na ktorý žalobca účelovo odkazuje v odvolaní. Na rozdiel od toho súd prvej inštancie v tomto smere príliehavo odkazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/195/2015, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 478/2017-11 i rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/319/2008, ktorých práve závery je aj podľa odvolacieho súdu na mieste aplikovať v preskúmvanej veci. Nemožno preto súhlasiť s argumentáciou žalobcu, že v jeho prípade nejde o hypotetický ušlý zisk, ale o reálny ušlý zisk, ktorý má konkrétny preukázateľný základ v neplnení si úloh a právomoci Úradu pre verejné obstarávanie zverených mu zákonom č. 25/2006 Z.z. resp. zákonom č. 343/2015 Z. z., pričom v tejto súvislosti neušlo pozornosti odvolacieho súdu, že hoci žalobca opakovane zdôrazňuje svoje stanovisko o reálnosti ušlého zisku vychádzajúce z ním prezentovanej istoty, že by získal zákazky, v ktorých sa dožadoval nápravy, podnikateľským oprávnením na „prevádzkovanie cestovnej kancelárie“ podľa jeho vlastného tvrdenia v rozhodujúcom čase nedisponovala „prevažná väčšina uchádzačov“, teda nie všetci, ktorí sa zúčastnili zákaziek, pričom žalobca na inom mieste sám uvádza, že ním tvrdený sled skutočností bez akéhokolvek prerušenia inou príčinou iba nasvedčuje tomu, že by bol v predmetných zákazkách úspešný.

21. Neopodstatnene žalobca v odvolaní namietal aj správnosť záveru súdu prvej inštancie, že nie je daná príčinná súvislosť medzi tvrdeným nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Správne totiž súd prvej inštancie, s príliehavým odkazom na ustálenú judikaturu najvyšších súdnych autorít, vychádzal z toho, že nebolo preukázané, že by vydanie metodického usmernenia ani vykonania iných opatrení, kontrol, zverejnením protokolov a pod., viedlo k tomu, že žalobca by sa stal úspešným uchádzačom vo verejných obstarávaníach, a preto nie je možné ustáliť, že zisk, ktorý žalobcovi podľa jeho názoru ušiel, by bol zisk, nebyť úradného postupu, ktorý považuje za nesprávny. Ani v tomto smere preto odvolacie námietky žalobcu nemôžu obstáť a nemôžu viesť k pre neho priaznivejšiemu posúdeniu otázky príčinnej súvislosti, ktorej absencia sama o sebe bráni vzniku zodpovednosti za škodu, teda i vzniku všetkých nárokov uplatnených podanou žalobou v tomto spore.

22. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd zhrnul, že súd prvej inštancie z dostatočne a správne ustáleného skutkového stavu veci vyvodil správny právny záver, že v danej veci nie sú splnené podmienky pre vyhovie podanej žalobe, keď žalobcovi nárok na náhradu škody (hypotetického ušlého zisku) ani nemajetkovej ujmy nevznikol, a preto správne rozhodol, keď podanú žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 C.s.p.).

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p., avšak úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, keď mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

24. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zastúpení advokátom včas dovolanie. Uviedol, že dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f) CSP, s tým, že žalobca má za to, že v rámci odvolacieho konania došlo zo strany odvolacieho súdu k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý mu znemožnil, aby uskutočňoval nemu patriace procesné práva k takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ďalej uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) keďže podľa žalobcu rozsudok odvolacieho súdu vrátane rozsudku súdu prvej inštancie závisel od vyriešenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu ešte neboli riešené. Ďalej uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP keďže rozsudok odvolacieho súdu sa podľa žalobcu pri riešení právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

25. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že Okresný súd sa so skutkovými

argumentami vôbec nevysporiadal a Krajský súd tento postup Okresného súdu a proboval bez toho, aby sa vysporiadal s rovnakou argumentáciou strany v odvolaní bolo strane odopreté právo, aby rozhodujúca skutková otázka bola prejednaná dvoch inštatncií všeobecného súdnictva. Poukazoval na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III.ÚS 177/2021 z 27. januára 2022. žalobca má zato, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcu v nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia ňou nezaoberal odvolacou argumentáciou žalobcu odvolací súd sa nezaoberal skutočnosťami, že z odpovede úradu pre verejné obstarávanie na žiadosti žalobcu o vykonanie kontroly neboli právne správne. Žalobca tvrdil, že v odvolaní namietal že súd prvej inštancie vzal do úvahy len skutočnosť, že žalovaný reagoval na niektoré zo žiadosti žalobcu s tým, že považoval úradný postup žalovaného za správny a dostatočnú vôbec sa súd prvej inštancie nezaoberal, že predmetný postup nebol dostatočný a v rozpore so zákonnými podmienkami vzhľadom na žalobcom predložené dôkazy výkladové stanoviská a vyjadrenia a relevantných právnych autorít z ktorých vyplývalo že obstaranie ubytovania so súčasným obstaraním a iných služieb súvisiacich s ubytovaním ako je obstaranie stravy bolo potrebné živnostenské oprávnenie vykonávanie viazanej živnosti prevádzkovanie cestovnej kancelárie. Odvolací súd ďalej nereagoval na argumentáciu žalobcu ohľadne vzniku škody v podobe ušlého zisku, konkrétne aký by bol sled udalostí keby žalovaný usmernil verejných obstarávateľov alebo inak zakročil.

26. Postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom žalobcovia tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené v tom smere, že odvolací súd neposúdil uplatnený nárok žalobcu na náhradu škody s ohľadom na situáciu, ktorá by v danej veci vo vzťahu k neskôr realizovaným tendrom vznikla, ak by žalovaný riadne plnil svoje povinnosti teda by konal úradne správne teda, ak by s ohľadom na platnú právnu úpravu, napríklad metodické pokyny už na základe prvotných podnetov žalobcu za úle zaujal verejne dostupným a právom pred vydaním postupom právny názor z ktorého by vyplývalo, že podmienkou účasť typ osobného postavenia podľa § 32 ods. 1 písm. e) zákona číslo 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní, respektíve zákona číslo 25/2006 Z.z. bolo v daných verejných obstarávaníach preukázaní podnikateľskej činnosti pre vás kovanie cestovnej kancelárie.

27. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobca uviedol, že podstatnou právnou otázkou konaní pred prvostupňovým a odvolacím súdom bolo či žalovaný s ohľadom na preukázaný skutkový stav zodpovedá za vzniknutú škodu v podobe ušlého zisku žalobcovi ako aj za zásah do práva žalobcu podnikat' a dobrej povesti žalobcu v dôsledku nesprávneho úradného postupu podľa ustanovení zákona číslo 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Zásadným pre posúdenie existencie tejto zodpovednosti bolo vyhodnotenie či zo strany žalovaného došlo k nesprávnemu úradnému postupu či žalobcovi vznikla škoda v podobe ušlého zisku (nemajetkovú tá ujma v peniazoch zátvorku uzavrieť a či existuje príčinná súvislosť medzi vznikom škody (nemajetkovej ujmy) a nesprávnym úradným postupom.

28. Žalobca namietal, že prvostupňový ani odvolací súd vo svojich rozhodnutiach nedospelí k správneému výkladu (interpretácii) čo sa má myslieť pod pojmom nesprávny úradný postup. Nesprávne právne posúdili procesný postup žalovaného napriek doručeniu vyššie vyše 100 žiadostí od žalobcu, kde žalobca upozornil žalovaného, že víťaz predmetnej zákazky nemá v predmete činnosti zapísané služby, ktoré sú predmetom zákaz čiasťky, nemá živnostenské oprávnenie na prevádzkovanie cestovnej kancelárie vo význame viazanej živnosti alebo predmetné živnostenské oprávnenie v rozhodnom období bolo pozastavené a víťaz nemal v čase vzniku zmluvného vzťahu uzatvorené zákona predpísané poistenie. Ďalšou skutočnosťou zakladajúcu nesprávny úradný postup žalobcu bolo nevysporiadanie sa s predloženými výkladovými stanoviskami a vyjadreniami relevantných právnych autorít. Ďalšou skutočnosťou bolo, že odpoveďami žalovaného, kde bez podrobnejšieho odôvodnenia žalovaný uviedol, že prehľadávaní informácií v živnostenskom registri obchodnom registri zistil, že úspešný uchádzač má príslušný živnostenský oprávnenie na poskytovanie služieb a namietané skutočnosti sa nepotvrdili s tým, že žalovaný sa už ďalej nebude zaoberať a považuje túto vec za vybavenú. Podľa názoru žalobcu žalovaný neuskutočnil riadne a včas úkony potrebné na nápravu zistených nedostatkov v procese verejného obstarávania.

29. Žalobca tvrdil, že podľa dôvodovej správy k zákonu číslo 514/2003 Z. z. nesprávnym úradným postupom je porušovanie povinnosti pri uskutočňovaní úkonov v konaní najmä jeho nesprávne vykonanie alebo vykonanie bez splnenia zákonných podmienok. Podľa žalobcu ďalej prezentovaný výklad škody a ušlého zisku zo strany súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu je nesprávny. Otázkou zásadného právneho významu pre danú vec bolo či by žalobca mal príležitosť uzavrieť zmluvu s verejnými obstarávateľmi žalobcom preukázaných obstarávaní, ak by verejní obstarávatelia v súlade so zákonom vyžadovali preukázanie splnenia podmienok podmienky účasti osobného postavenia spočívajúce v preukázaní podnikateľského oprávnenia prevádzkovania cestovnej kancelárie a teda či v dôsledku neuzavretia takýchto zmlúv so žalobcom by vznikla žalobcovi škoda vo forme ušlého zisku táto formulovaná právna otázka nebola podľa žalobcu dovolacím súdom riešená.

30. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobca tvrdil že napadnutým rozsudkom sa odvolací súd odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu poukazoval na uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 06. marca 2017 sp. zn. 3Cdo/27/2017, ktoré definovalo ustálenú rozhodovaciu činnosť. Žalobca namietal, že odvolací súd Trnava v odôvodnení uviedol, že stačí, že žalovaný poprel akýkoľvek ušlý zisk a tiež skutočnosť, že by v dôsledku postupu žalovaného žalobcovi vznikla tvrdená nemajetková ujma z uvedeného stavu v spojitosti s tým, že išlo o u hypoteticky ušlý zisk odvolací súd vyhodnotil, že sú správne právne závery prvostupňového súdu. Žalobcovi je známe, že určenie výšky škody či nemajetkovej ujmy je skutkovou otázkou. Predmetom posudzovania a v dovolacom konaní však môže byť správnosť aplikácie a interpretácie procesnej normy, a to ustanovenia § 151 CSP. Podľa ktorého skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Žalobca tvrdil, že popretie skutkových tvrdení protistrany musí byť výslovne nepostačuje všeobecné vyhlásenie. Poukazoval na uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/193/2020 zo dňa 26.10.2022. Žalobca uviedol, že odvolací súd nesprávne posúdil právnu otázku, a to či žalovaný bol povinný osobitne popierať aj výšku škody (ušlého zisku), ak nárok žalobcu na náhradu škody poprel v celom rozsahu. Podľa názoru žalobcu odvolací súd nesprávne posúdil aj ďalšiu právnu otázku, a to či žalovaný bol povinný osobitne popierať aj výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ak nie nárok žalobcu náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch odmietol s ohľadom na popretie nároku na náhrady škody v celom rozsahu. Záver odvolacieho súdu, ktorý za účinné popretie spôsobu určenia výšky škody či výšky nemajetkovej ujmy považoval všeobecne popretí nároku žalobcu na náhradu škody či nemajetkovej ujmy v peniazoch žalovaným nie je zákonný a správny a predstavuje odklon od judikatúry. V závere dovolania navrhol, aby Najvyšší súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co/50/2024 - 1065 zo dňa 26.11.2024 ako aj rozsudok mestského súdu Bratislava 4 zo dňa 12. 2 12. 2023 spisová značka B2 - 7C/16/2020 - 1008 zrušil a vec vrátil Mestskému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie a súčasne, aby rozhodol o náhrade trov dovolacieho konania.

31. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 13.05.2025 k dovolaniu žalobcu uviedol že v prejednávanej veci žalobca neuniesol dôkazné bremeno vo vzťahu ani k jednej z kumulatívne stanovených podmienok pre vznik nároku na náhradu škody titulom nesprávneho úradného postupu podľa zákona číslo 514/2003 Z. z. a neuniesol ani dôkazné bremeno vo vzťahu k nárokovanej nemajetkovej ujme, a to ani v rozsahu bremeno tvrdenia. Škoda a nemajetková ujma mali byť žalobcovi údajne spôsobenej nesprávnym úradným postupom žalovaného, ktorý žalobca identifikoval v postupe žalovaného pri vybavovaní jeho podaní v súvislosti s porušeniami povinností verejných obstarávateľov no pri vyhodnotení splnenia podmienok účasti jednotlivých uchádzačov vo verejných súťažiach realizovaných prostredníctvom elektronického kontraktačného systému v oblasti poskytovania služieb cestovného ruchu, organizovania turistických zájazdov a seminárov.

32. K dôvodom odvolania podľa § 420 písm. f) CSP uviedol že žalovaný sa s tvrdeniami žalobcu nestotožňuje. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že označenie konaní žalovaného nespĺňa definičné znaky nesprávneho úradného postupu v zmysle zákona číslo 514/2 1003 Z. z.. Žalovaný dal do pozornosti znenie časti odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde odvolací súd konštatoval, že : treba zdôrazniť okrem toho, že tvrdenie žalobcu podľa kto zo strany úradu pre verejné obstarávanie došlo k úplnému od ignorovaním jeho právomoci v oblasti dohľadu nezodpovedá

skutočnosti (žalobca nepopiera, že úrad jeho žiadosti vybavoval, hoci nie k jeho spokojnosti) je z hľadiska splnenia predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu a prípadnú nemajetkovú ujmu kľúčové, že ak by aj úrad postupoval pasívne nemalo by to žiadny vplyv na postavenie žalobcu koniec úvodzoviek. Žalovaný poukazoval na skutočnosť, že odvolací súd aj súd prvej inštancie sa s argumentáciou žalobcu riadne vyrovnali a dospeli k správne mu záveru o neexistencii nesprávneho úradného postupu. A teda pre splnenie podmienok linky pre vznik nároku na náhradu škody v zmysle zákona číslo 514/2003 Z. z.. Žalobca v predložení žaloby ani v podaniach nie iným neidentifikoval žiadne zákonné ustanovenie, ktoré by bolo konaním žalovaného porušené. Pokiaľ ide o vyčíslenie náhrady škody v tomto prípade žalobca presne neoznačil jednotlivé verejné obstarávania, v ktorých nebol úspešný. Nie je preto možné stanoviť ani príčinnú súvislosť medzi označeným postupom žalovaného a vznikom vyčíslenej škody. Žalobca túto poukazoval na nesprávny úradný postup ktorý mal právny význam vo vzťahu k odstraňovaniu nedostatkov k budúcim to druhom. Žalovaný záverom konštatoval, že napadnutý rozsudok netrpí vadami podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

33. Žalovaný k dôvodom odvolania žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedol, že musí ísť o otázku právnú. Žiadnom prípade nemôže ísť o otázku skutkovú. Otázka, ktorú má dovolací súd podľa žalobcu posudzovať nie je právnou otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku a nie je splnená tým podmienka prípustnosti dovolania uvedená v paragrafe 421 ods. 1 CSP a takúto otázku nie je odvolací súd ani oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť. Poukazoval na rozhodnutia Najvyššieho súdu spisovej značky 3 Cdo 218/2017, 3 Cdo 27/2019, 4 Cdo 172/2021 Cdo 148/2026 Cdo 144/2018 a 9 Cdo 53/2021. Rovnako za skutkovú otázku považuje aj otázku žalobcu, kde sa domáha vyriešenia či v dôsledku neuzavretia zmlúv by žalobcovi vznikla škoda v podobe ušlého zisku. K dôvodom dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol že žalobca dôvodí uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu s poukazom na niektoré rozhodnutia súdov rôznej inštancie s tým, že súdy sa odklonili od ustálenej súdnej praxe tým, že vyjadrenia žalovaným vyhodnotili ako účinné popretie skutkových okolností podľa § 151 CSP. Zdôraznil že žalobcom poukázané rozhodnutia (rozsudok Krajského súdu v Trnave spisová značka 31Cob/12/2022, 21Co/82/2023 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej spisová značka 1Cdo/193/2020 a 5Obdo/10/2022 vychádzajú z absolútne iného skutkového stavu a iní právnej úpravy taktiež je neporovnateľná dôkazná situácia v predmetných konaniach, keď bol preukázaný základ nároku. A posudzovanie účinnosti popretia výšky uplatneného nároku bolo namieste. V prejednávanej veci žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu ani k jednej z kumulatívnych stanovených podmienok pre vznik nároku na náhradu škody podľa zákona číslo 514/2003 Z. z. . Navrhoval, aby dovolací súd dovolanie zamietol v rozsahu dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a § 420 písm. f) CSP a v rozsahu dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie odmietol ako neprípustné.

34. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalobca dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

35. Podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

36. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

37. Žalobca namietal správnosť záveru súdu prvej inštancie, podľa ktorého nedošlo zo strany úradu pre verejné obstarávanie k nesprávnemu úradnému postupu. Súd prvej inštancie aj odvolací súd vyhodnotili, že nesprávny úradný postup neexistuje.

38. Najvyšší súd zo žiadosti žalobcu označeného ako poškodeného, o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy zo dňa 20.05.2019 zistil, že v článku III žalobca odôvodnil nesprávny úradný postup pre ktorý nárok uplatňuje tak, že: „Úrad pre verejné obstarávanie ako dozorný a kontrolný orgán porušil pri výkone dohľadu nad činnosťou verejných obstarávateľov/obstarávateľov v procese verejného obstarávania ustanovenia zákona číslo 25/2006 Z. z. alebo zákona číslo 343/2015 Z. z. v spojení s ustanoveniami zákona číslo 281/2001 Z. z. v dôsledku čoho sa znížilo zo strany úradu pre verejné obstarávanie k nesprávnemu úradnému postupu podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona číslo 514/2003 Z. z.. Za nesprávny úradný postup poškodený považuje skutočnosti, že po oboznámení sa so závažnými a podstatnými nedostatkami v činnosti verejných obstarávateľov/obstarávateľov na základe PAXTRAVEL adresovaný žiadosti ÚVO neurobil žiadne riadne a včasné úkony potrebné na nápravu zistených nedostatkov ani na ich zamedzenie do budúcnosti. V dôsledku čoho opakovane dochádzalo k rovnakým nedostatkom, respektíve porušeniu ustanovenia § 26 ods. 1 písm. f) zákona číslo 25/2006 Z. z. a ustanovenia § 32 ods. 1 písm. e) zákona číslo 343/2015 Z. z. zo strany verejných obstarávateľov/obstarávateľov“. Zoznam verejných obstarávaní je uvedený z obsahu spisu na číslo listu 40 až 42 v počte 92. Žalobca tvrdil, že sa týchto verejných obstarávaní zúčastnil, avšak nebol úspešný. Podľa obsahu spisu žalobca ako uchádzač v týchto verejných sa nedomáhal preskúmania zákonnosti týchto rozhodnutí žalovaného. Žalobca v danom prípade podal iba podnety na vykonanie kontroly. Na uvedené podnety žalovaný reagoval odpoveďami písomne a to listami, ktoré sú súčasťou obsahu spisu(čl. 184 až 467). Dovolací súd poukazuje na bod 2 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie z ktorého vyplýva, že samotný žalobca potvrdil, že žalovaný na tieto podnety reagoval nasledovne: „Na predmetné Žiadosti dozorný orgán reagoval spôsobom, že požiadal dotknutého verejného obstarávateľa / obstarávateľa o poskytnutie informácií. Na základe takto získaných informácií následne ÚVO poskytol žalobcovi informáciu, či došlo k plneniu zmluvy resp. k odstúpeniu od zmluvy. Dozorný orgán vo svojich odpovediach uviedol, že prehľadávaním informácií v živnostenskom registri či v obchodnom registri zistil, že úspešný uchádzač má príslušné živnostenské oprávnenie na poskytovanie služieb. V prípade zákaziek podľa § 9 ods. 9 zákona č. 25/2006 Z. z. (teda nie nadlimitných a nie podlimitných zákaziek ÚVO) v súlade s § 147 zákona č. 25/2006 Z. z. postúpil Žiadosti žalobcu na vybavenie orgánu vnútornej kontroly verejného obstarávateľa / obstarávateľa. Rovnakým spôsobom postupoval dozorný orgán aj po nadobudnutí účinnosti zákona č. 343/2015 Z. z. vo vzťahu k zákazkám s nízkou hodnotou (§ 169 ods. 5 zákona č. 343/2015 Z.z.). Príslušné orgány vnútornej kontroly verejného obstarávateľa / obstarávateľa najčastejšie poskytli žalobcovi odpoveď, že úspešný uchádzač je zapísaný v obchodnom registri a/alebo v registri partnerov verejného sektora a/alebo v zozname hospodárskych subjektov vedených ÚVO, a preto spĺňa podmienku účasti“. Žalobca celkovú škodu uplatňoval ako súhrn, ktorý spočítal a vyčísľil v jednotlivých zákazkách (číslo listu 40 - 43). V konaní však nepreukázal, že v rámci týchto zákazok sa domáhal ochrany aj v správnom súdnictve. Tvrdený nesprávny úradný postup nebol autoritatívne deklarovaný v rozhodnutiach správnych súdov. Žalobca v týchto prípadoch si nezvolil individuálny spôsob ochrany prostredníctvom správnej žaloby podanej podľa Správneho súdneho poriadku, ale všeobecný spôsob ochrany prostredníctvom všeobecného podnetu na vykonanie kontroly. Všeobecný kód podnet na vykonanie kontroly identifikuje procesný nedostatok ako systémový a normatívny, a týka sa v zásade viacerých subjektov. Nie je však pri ňom osvedčené porušenie individuálneho práva. Podnety žalobcu mali všeobecný charakter smerovali k normatívnemu odstráneniu tvrdených nedostatkov v rámci EKS systému . Keďže žalovaný na tieto podnety reagoval, mal žalobca možnosť domáhať sa preskúmania zákonnosti procesných postupov žalovaného. Odvolací súd bude 10 odôvodnenia napadnutého rozsudku správne uviedol: „ Na základe dostatočne a správne ustáleného skutkového stavu veci súd prvej inštancie posúdil spor správne i po právnej stránke, keď na zistený skutkový stav aplikoval správne právne predpisy, ktoré správne interpretoval, pričom dospel k správne záveru, že v preskúmvanej veci neboli splnené hmotnoprávne predpoklady pre vznik práva žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy uplatnenej podanou žalobou. Ani námietka žalobcu v odvolaní týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia veci tak nemôže obstáť. Prvoinštančný súd totiž správne dospel k záveru, že Úrad pre verejné obstarávanie sa nedopustil žiadneho nesprávneho úradného

postupu, ktorý by mohol viesť k vzniku škody alebo nemajetkovej ujmy tvrdených žalobcom, keď okrem toho, že o nesprávny úradný postup nešlo, žalobca v danej veci uplatnil iba hypotetický ušlý zisk, no najmä, že medzi postupom Úradu pre verejné obstarávanie, od ktorého žalobca odvodzuje uplatnené nároky, a tvrdeným vznikom škody a nemajetkovej ujmy nemôže existovať a ani neexistuje príčinná súvislosť. Súd prvej inštancie všetky svoje úvahy vedúce k uvedeným záverom podrobne, zrozumiteľne, logicky a vnútorne konzistentne vysvetlil v odôvodnení svojho rozsudku a nakoľko sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje so všetkými jeho právnymi závermi, ohľadne uvedených otázok v podrobnostiach na ne odkazuje s tým, že ďalej sa vyjadrí k jednotlivým otázkam v nadväznosti na posúdenie opodstatnenosti odvolacích námietok žalobcu“. Dovolací súd konštatuje, že pokiaľ nebola preukázaná existencia základného predpokladu vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorou v danom prípade bola existencia nezákonného úradného postupu, ktorý by vyústil do nezákonného rozhodnutia vo vzťahu k žalobcovi tak zisťovanie ďalších predpokladov zodpovednosti za škodu ako príčinná súvislosť a výška škody boli nadbytočné. Dovolací súd nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP a preto dovolanie žalobcu v tejto časti ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. f) CSP .

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

39. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

40. Súd prvej inštancie ako aj odvolací súd vykonaním dokazovaním nezistili existenciu nesprávneho úradného postupu žalovaného v súvislosti S vybavovaním podnetov. Skutkovo bolo uzavreté, že nesprávny úradný postup nebol zistený. Žalobca pritom nevyužil možnosť opravných prostriedkov v správnom súdnictve.

41. Právna otázka vymedzená žalobcom spočívala v tom či žalovaný vzhľadom na preukázaný skutkový stav zodpovedá za vzniknutú škodu v podobe ušlého žalobcovi ako aj za zásah do práva žalobcu podnikat' a dobrej povesti žalobcu dôsledku nesprávneho úradu jeho postupu podľa ustanovení zákona číslo 514/2003 Z. z.. Táto právna otázka vychádzala zo skutkového predpokladu, že sa preukáže nesprávny úradný postup. Keďže skutkový predpoklad nesprávneho úradného postupu v konaní preukázaný nebol, táto právna otázka nebola relevantná pretože škoda predstavovala právny následok nesprávneho úradného postupu a keďže nesprávny úradný postup preukázaný nebol chýbal v konaní základný predpoklad vzniku škody. Dovolací súd preto dovolanie žalobcu v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, pretože dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v paragrafe 431 až 435 ale dovolacie dôvody boli skutkovo vymedzené.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

42. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

43. Dovolací súd i pri dovolacom dôvode podľa § 420 ods. 1 písm. a) CSP poukazuje na to, že skutkovým predpokladom tohto dovolacieho dôvodu je preukázanie skutočnosti, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu zo strany žalovaného. Táto okolnosť skutkovo preukázaná nebola. Žalovaný nárok žalobcu poprel vo vyjadrení zo dňa 03.07.2020 k žalobe. Odklon od rozhodovacej činnosti a vyžaduje existenciu takých rozhodnutí v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR, ktoré sú skutkovo obdobné a vychádzajú z druhovo rovnakých skutočností. Dovolací súd iba poukazuje na to, že podľa rozhodnutia do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku

<../.../ivan.rumana/AppData/Local/Temp/ASPI'&link='160/2015

Z.z.%2523421'&ucin-k-dni='30.12.9999> treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017).Uvedené však možno aplikovať iba za predpokladu, že ide o skutkovo obdobné prípady. Keďže v danom prípade nebola preukázaná existencia nesprávneho úradného postupu dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nebol prípustný Najvyšší súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c), f) odmietol.

44. Dovolací súd rozhodnutie o nároku žalobcu na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

45. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.